

Koonnut Pekka Kuha

VESILIIKENNE

MERITEIDEN SÄÄNNÖT
20.10.1972/15.07.1977

SISÄVESISÄÄNNÖT
30.03.1978

VESILIIKENNELAKI
20.06.1996
463

VESILIIKENNEASETUS
07.02.1997
129

VESIKULKUVÄYLIEN
VIITOITUS
29.5.1995

MELONNAN
TURVALLISUUSOHJEET
01.04.1997

JOKAMIEHENOIKEUS

HYVÄ VENEILYTAPA

Meriteiden säännöt:

- Kansainväliset säännöt yhteentörmäyksen estämiseksi merellä
- Määräys tähystyksestä
- Velvollisuus kulkea turvallisella nopeudella
- Toimenpiteet yhteentörmäyksen välttämiseksi ja väistämissäännöt
- Valot, merkkikuviot ääni- ja valomerkit
- Hätämerkit

Sisävesisäännöt:

- Poikkeuksia ja lisäyksiä Meriteiden sääntöihin Suomen sisäisillä kulkuvesillä
- Sisäisiä kulkuvesiä ovat järvet, joet, kanavat ja merialue, jonka reuna on 2 meripeninkulmaa sisäisiä aluevesiä rajaavasta perusviivaasta.
- Pienten alle 7 metristen alusten on pysyttävä merkityillä väylillä poissa isojen yli 12 metristen alusten tieltä.

Vesiliikennelaki:

- Edistää vesiliikenteen turvallisuutta
- Ehkäistä haittoja luonnolle, muulle ympäristölle, kalastukselle, luonnon virkistyskäytölle sekä yleiselle ja yksityiselle edulle

Vesiliikenneasetus:

- Lain täsmennystä

Vesikulkuväylien viitoitus:

- Merenkulkuhallituksen päätös perustuu asetukseen vesikulkuväylien merkitsemisestä
- Lateraali- ja kardinaalijärjestelmän viitoitus.

Melonnin turvallisuusohjeet:

- Merenkulkuhallituksen määräykset ja ohjeet perustuvat lakiin ja asetukseen
- Täsmentää vaatimukset melontakalustolle, varusteille ja niiden käytölle

Jokamiehen oikeus ja hyvä veneilytapa:

- Hyväksi havaitut ja hioutuneet toimintamallit
- Yleisesti hyväksytty oikea menettely

Ohjaus- ja kulkusäännöt:

Meriteiden säännöt koskevat kaikkia aluksia avomerellä ja kaikilla mereen yhteydessä olevilla kulkuvesillä, joilla merialukset voivat liikennöidä. Säännöt ovat voimassa kaikissa näkyvyysolosuhteissa.

- Jokaisen aluksen on pidettävä asianmukaista näkö- ja kuulotähystystä.
- Jokaisen aluksen on aina kuljettava turvallisella nopeudella.
- Toimenpiteet yhteentörmäyksen välttämiseksi on suoritettava hyvissä ajoin, selvästi ja hyvää merimiestapaa noudattaen. Toimenpiteet ovat suunnan tai nopeuden muutos, pysähtyminen tai peruuttaminen.
- Ahtaalla kulkuväylällä kuljetaan mahdollisimman lähellä väylän oikeanpuoleista reunaa. Alle 20 metrin alus ei saa ylittää ahdasta kulkuväylää tai liikkua kulkuväylällä niin, että se estää sellaisen aluksen kulkua, joka voi navigoida vain väylällä.
- Purje- ja konealus, samoin kanootti, väistävät kalastavaa alusta.
- Ohittavan aluksen on aina väistettävä ohitettavaa alusta. Ohittava on alus, joka saavuttaa ohitettavaa enemmän kuin 22,5 astetta poikkiviivan perän puolelta. Ohittavan aluksen asema ei muutu ohituksen aikana.
- Keulat toisiaan kohti lähestyvät (kone)alukset väistävät molemmat oikealle. Vasemmalta tuleva (kone)alus väistää oikealta tulevaa. Oikealta tuleva on sektorissa, joka alkaa keulasta ja kiertyy keskiviivasta 22,5 astetta perän puolelle.

Sisävesisäännöt:

- Alle 7 metrin alusten on merkityillä väylillä liikkuessaan pysyttävä poissa yli 12 metristen alusten tieltä.

Valot ja ääni- ja hätämerkit:

Meriteiden sääntöjä valojen käytöstä on noudatettava kaikissa sääolosuhteissa auringonlaskusta auringonnousuun ja muulloinkin, kun näkyvyys on rajoitettu.

- Kulussa olevassa kanootissa on pidettävä valmiina valkoista valoa näyttävä sähkölamppu tai sytytetty lyhty, jota on näytettävä riittävän ajoissa yhteentörmäyksen estämiseksi
- Pituudeltaan alle 12 metrin aluksessa on oltava laite, jolla voidaan antaa voimakas äänimerkki.
- Hätämerkkejä saa käyttää vain osoittamaan hätää tai avun tarvetta. Hätämerkkejä ovat punainen laskuvarjoraketti tai käsisoihju, oranssi savu ja sähköisen viestinnän hätämerkit sekä sivulle ojennettujen käsien verkkainen nostaminen ja laskeminen.

Viitoitus:

Julkisten kulkuväylien vesiliikenteelle tarpeellisista turvalaitteista huolehtii valtion puolesta merenkululaitos. Merenkulkuhallitus on antanut päätöksen viitoituksesta:

Lateraaliviitat ovat nimelliskulkusuunnan mukaan. Kulkusuunta ilmoitetaan aina kartoissa ja se on Suomenlahden rannikolla lännestä itään ja mereltä satamaan, Saaristomerellä ja Pohjanlahdella kulkusuunta on etelästä pohjoiseen.

- Oikeanpuoleinen lateraalimerkki jätetään kulkusuuntaan mentäessä oikealle. Merkin väri, heijastinraita, valo ja huippumerkki ovat vihreitä. Huippumerkki on kärki ylöspäin oleva kartio.

- Vasemmanpuoleinen lateraalimerkki jätetään kulkusuuntaan mentäessä vasemmalle. Merkin väri, heijastinraita, valo ja huippumerkki ovat punaisia. Huippumerkki on lieriö.

Kardinaaliviivat ovat ilmansuuntien mukaan. Kulkuvesi on merkin nimen mukaisella puolella.

- Pohjoismerkin värit ovat ylhäällä musta ja alhaalla keltainen. Huippumerkki on kaksi päällekkäistä kärjet ylöspäin olevaa mustaa kartiota. Heijastinraidat ovat ylhäältä lukien sininen ja keltainen, valo valkoinen.
- Etelämerkin värit ovat ylhäällä keltainen ja alhaalla musta. Huippumerkki on kaksi päällekkäistä kärjet alaspäin olevaa mustaa kartiota. Heijastinraidat ovat ylhäältä lukien keltainen ja sininen, valo valkoinen.
- Itämerkin värit ovat ylhäällä musta, keskellä keltainen ja alhaalla musta. Huippumerkki on kaksi päällekkäistä kannat vastakkain olevaa mustaa kartiota. Heijastinraidat ovat molemmat sinisiä, valo valkoinen.
- Länsimerkin värit ovat ylhäällä keltainen, keskellä musta ja alhaalla keltainen. Huippumerkki on kaksi päällekkäistä kärjet vastakkain olevaa mustaa kartiota. Heijastinraidat ovat molemmat keltaisia, valo valkoinen.

Karimerkin voi ohittaa miltä puolelta tahansa.

- Karimerkin väri on musta ja siinä on punaisia vaakavöitä. Huippumerkki on kaksi päällekkäistä mustaa palloa. Heijastinraidat ovat ylhäältä lukien punainen ja sininen, valo valkoinen.

Turvamerkin ympärillä ja alla on kulkukelpoista vettä.

- Turvamerkissä on valkoiset ja punaiset pystysuorat raidat. Huippumerkinä on yksi punainen pallo. Heijastinraidat ovat ylhäältä lukien valkoinen ja punainen, valo valkoinen.

Erikoismerkki osoittaa erityistä aluetta tai laitetta, kuten ruoppaus- tai läjityskohdetta, sotilaiden harjoitusaluetta, rajavyöhykettä tai vastaavaa.

- Erikoismerkki on keltainen. Huippumerkinä ovat keltaiset ristikkäin asetetut levyt. Heijastinraita on keltainen, valo keltainen.

Oikeus liikkua vesillä:

Vesiliikennelaki koskee vesikulkuneuvoja ja niiden käyttämistä vesialueella. Vesikulkuneuvo on veteen tukeutuva ja vesillä liikkumiseen tarkoitettu kulkuväline ja laite, siis kanoottikin. Laki toteaa myös jokaisen oikeuden liikkua vesialueella.

Jokamiehenoikeus:

Suomalaiset voivat liikkua Suomessa ilman erillistä lupaa toisen maalla tai vesialueella.

- Liikkuminen on sallittu metsässä, pellolla, laidunmaalla tai niityllä, mutta ei asuin- tai muulla rakennetulla alueella eikä näiden lähiympäristöissä, pihossa tai puutarhossa. Moottoriajoneuvolla liikkuminen ei kuulu jokamiehenoikeuteen.

- Liikkumisen lisäksi on sallittu lyhyt levähtäminen ja oleskelu. Sallituksi katsotaan myös tilapäinen yöpyminen teltassa kaukana asutuksesta (näköetäisyyden ulkopuolella).
- Jokaisella on oikeus liikkua avoimessa vesistössä ja jäällä sekä uida, peseytyä ja ottaa talousvettä tai ankkuroida tilapäisesti. Rantautumisen suhteen pätee sama kuin maalla liikkumiseen.

Vesillä liikkujan velvollisuudet:

- On noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta.
- Ei saa vaikeuttaa tai häiritä muiden liikkumista vesillä ilman pakottavaa syytä.
- Ei saa aiheuttaa vaaraa tai vahinkoa muille eikä vaaraa, merkittävää tai tarpeetonta haittaa tai häiriötä luonnolle, muulle ympäristölle, kalastukselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle.
- On noudatettava vesiliikenteen liikennesääntöjä, määräyksiä, kieltoja ja rajoituksia.

Vaatimukset vesikulkuneuvon kuljettajalle:

- Kuljettajalla on oltava olosuhteisiin nähden riittävä ikä, kyky ja taito.
- Vesikulkuneuvoa ei saa luovuttaa sellaisen henkilön kuljetettavaksi, jolla ei ole siihen riittävää ikää, kykyä tai taitoa.

Vesikulkuneuvoja koskevat säännökset:

- Vesikulkuneuvon on oltava rakenteeltaan, varusteiltaan, kunnoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan turvallinen kaikilla niillä kulkuvesillä, joilla sitä käytetään.
- Vesikulkuneuvon on oltava sellainen, että sen käytöstä ei aiheudu tarpeetonta haittaa.

Turvallisuusohjeet:

- Omistajan on pidettävä kanootti melontakelpoisena ja asianmukaisessa kunnossa.
- Kanootin on oltava rakenteen, varusteiden, lujuuden ja vakavuuden puolesta turvallinen niillä kulkuvesillä ja niissä olosuhteissa, missä sitä käytetään.
- Kanootissa on oltava kellukkeet tai laipiot ja sen on kelluttava vaakatasossa vesilastissa ja kuormitettuna 10 kg kuormalla jokaista henkilöä kohti.
- Koskessa saa käyttää vain valmistajan ilmoituksen mukaan koskeen soveltuvia kanootteja ja varusteita.

Vaatimukset vesikulkuneuvojen varusteille:

Laissa todetaan, että säännökset annetaan asetuksessa. Laissa ja asetuksessa annetaan Merenkulkuhallitukselle mahdollisuus antaa määräyksiä ja ohjeita varusteista ja niiden käytöstä.

Vesiliikenneasetuksen mukaan liikkeellä olevassa moottorilla tai yli viiden metrin pituisessa purjeilla varustetussa vesikulkuneuvossa on oltava seuraavat **käyttökuntoiset** varusteet:

- Hyväksytty pelastusliivi, kelluntapukine tai pelastuspuku jokaiselle.
- Tyhjennyspumppu tai muu väline veden poistamiseen.
- Aivot tai mela tai ankkuri köysineen.
- Jos vesikulkuneuvossa on liekillä toimiva polttolaite tai yli 25 kilowatin perämoottori, niin silloin on oltava hyväksytty käsisammutin.

Melonnan turvallisuusohjeiden mukaiset kanootin perusvarusteet ovat:

- Mela(t)
- Olosuhteisiin ja melojalle sopiva melonta- tai pelastusliivi tai kelluntapukine jokaiselle.
- Kajakissa aukkopeite.
- Avoimissa kanooteissa kiinnitetyt ilmapussit tai vastaavat III-luokan tai vaikeammassa koskissa.
- Tartuntakahvat tai vastaavat keulassa ja perässä tai kansinarut.
- Tyhjennyspumppu, äyskäri tai muu tyhjennyslaite.

Turvallisuusohjeiden mukaiset melojan varusteet ovat:

- Melonta- tai pelastusliivit päälle puettuina.
- Olosuhteiden mukainen vaatetus ja varavaatteet.
- Kuiva- tai märkápuku, jos on olemassa hypotermian vaara.
- Kypärä koskessa tai jos olosuhteet sitä edellyttävät
- Kompassi ja kartta
- Heijastin, valaisin tai viiri, jotta näkyisi kaikissa sää- ja valaistusolosuhteissa.

Turvallisuusohjeiden mukaiset retkenjohtajan ja kouluttajan varusteet ovat:

- Koskenlaskussa ohjaajanliivi, muulloin melonta- tai pelastusliivi. Koskenlaskussa liivissä oleva heittoliina.
- Hinausvyö tai köysi.
- Pilli
- Merellä ja suurilla sisävesillä hätäraketit, sumutorvi ja tutkaheijastin.
- Hypotermiapussi ja ensiapupakkaus.
- Paikkaustarvikkeet ja korjausvälineet.
- Puukko tai katkaisuveitsi.
- Radio- tai matkapuhelin ja radio.

Turvallisuusohjeiden mukaisia vaatimuksia:

- Melontaretken johtajalla saa olla enintään 16 hengen tai 10 kanootin ryhmä valvonnassa. Olosuhteista tai osallistujamäärästä johtuen on oltava yksi tai useampi eri kanootissa tai turvaveneessä oleva pätevä ohjaaja.
- Melontaretken tai -tapahtuman järjestäjällä on oltava pelastautumissuunnitelma, joka on ennakkoon kerrottu osallistujille.